

[Gert Petersen]

ske SS-20 raketers særlige farlighed – jeg benægter aldeles ikke, at de er farlige, men der blev tillagt dem en helt exceptionel farlighed – blev det besluttet, ikke, som man kunne have forventet, at udvide NATO's europæiske øverstkommanderendes søbaserede arsenal af Poseidonraketter, men at indføre nogle helt nye atomraketter, krydsermissiler, i Vesteuropa. De er så præcise, og varslings-tiden er så kort, at direktiv nr. 59 bliver til realitet for Europa. Ideen om en begrænset kernekrig i Europa med USA og for så vidt også det meste af Sovjetunionen holdt udenfor vil snart blive til en del af vores virkelighed.

Lad mig igen citere Alva Myrdal. Hun siger i det pågældende interview:

»I striden mellem de to supermagter er europæiske stater blevet inddraget, ikke bare som allierede, men som slagmark. . . . De europæiske lande er blevet gidsler i supermagtspillet. Vi er tiltænkt rollen som vikarer i en strid, som egentlig ikke kommer os ved.«

Den tredje omstændighed, der ledsager valget af Reagan til USAs præsident, er den dramatiske udvikling i den tredje verden både på grund af konflikter mellem disse lande indbyrdes, som mellem Iran og Irak, og også på grund af kravet om international ligeberettigelse og social retfærdighed. Det krav adresseres uundgåeligt til den vestlige verden med USA i spidsen af den enkle årsag, at det stadig er Vesten, som gennem de multinationale koncerner, der behersker mellem 1/4 og 1/3 af al verdenshandel, er den afgørende faktor i udbytningen af landene i den tredje verden. Når disse lande så ser sig om efter forbundsfæller, finder de dem ikke af specielt ideelle grunde, men på en måde naturligt: fordi Vesten er deres modstander og udbytte- ren af dem, finder de dem i Sovjetblokken. Jeg kan give et eksempel. Hvis det ikke havde været for de cubanske allierede i Angola, var Angola da for længst blevet løbet over ende af Sydafrika. Den amerikanske drøm om, at afspændingen kan baseres på opretholdelse af den gamle ulighed, er en illusion, men med sin støtte til talrige fascistiske diktaturer har USA bevist, at de vil gøre meget for at holde illusionen i live.

Denne situation bliver selvfølgelig ikke mindre farlig af, at Sovjetunionen er blevet smittet af de amerikanske uvaner og ofte går

ind i et principløst – endda tit temmelig mislykket – spil for at sikre sig strategiske magtpositioner som i Afghanistan og i konflikten mellem Etiopien og Somalia.

Alligevel er der altså i dette folketing en lang række, der sætter deres lid til præsident Reagan. Jeg må indrømme, at jeg forstår ikke denne tillidsfuldhed. Hvis f. eks. udenrigsministeren delte sine partifæller Alva Myrdals og Philip Noel-Bakers dybe angst, tror jeg, han ville tale og handle anderledes, f. eks. som sine hollandske partifæller, der kategorisk vender sig mod krydsermissilerne, eller som sit britiske broderparti, der nu siger utvetydigt nej til fortsat oprustning og går ind for en ensidig britisk nedrustning, ikke mindst på atomområdet. De har naturligvis andre konkrete problemer, men katastrofen, vi bliver ramt af i givet fald, er vi fælles om, og derfor efterlyser jeg en åben og stærk støtte til de krav, der nu føres frem af socialdemokratierne i Holland og Storbritannien. Tiden og stedet til det er da her og nu, nemlig i Madrid. Men foreløbig er det altså ikke Danmarks skyld, at sikkerhedskonferencen overhovedet kom i gang. Det kan vi takke Sverige, Østrig, Jugoslavien, de alliancefri lande, for, og nu fungerer konferencen altså.

Så kunne man vente i betragtning af situationens alvor og Europas særligt udsatte placering, at konferencen virkelig blev brugt til at drøfte, hvordan vi, de europæiske lande, kan vende den farlige udvikling. Men nej, de første mange uger skal bruges på debat om menneskerettighederne. Det kompleks, der hedder Den europæiske Konference for Sikkerhed og Samarbejde, omfatter tre felter: sikkerhed, økonomi og menneskelige relationer, men at dømme efter NATO's optræden er der ikke nogen særlige problemer omkring sikkerheden og økonomien. Det er kun menneskerettighederne, det er galt med, og kun i Europas østlige halvdel.

Det er lige så overraskende, som det er hyklerisk. Man kunne opholde sig ved f. eks. de 800.000 indianere i USA, som er berøvet fundamentale rettigheder.

Men lad mig bare tage Amnesty Internationals danske månedssblad for november, som netop er udkommet. Forsidehistorien handler om tortur i fængsler. I hvilket land? I Spanien, i selve værtslandet for sikkerhedskonferencen. Hvad vil den danske regering mon gøre ved det?